

Інформаційна система для відбору спортсменів до змагань

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено інформаційну систему для відбору спортсменів до змагань, яка дозволить визначити єдиний вірний напрям вдосконалення майстерності кожного спортсмена. Проблема ефективного проведення спортивного відбору, як на початковому так на наступних етапах є актуальною для фахівців України, які зайняті підготовкою спортсменів.

Ключові слова: інформаційна система, спортивний відбір, змагання, відбір спортсменів.

Abstract

Researched information system for the selection of athletes for competitions, which only allows you to determine the right direction of improving skills of each athlete. The problem of effective sports selection as early as in the next stages is important for Ukraine specialists who are engaged in the preparation of athletes.

Keywords: information system selection sports competitions, the selection of athletes.

Вступ

Проблема відбору спортсменів до змагань почала формуватися в єдиний науковий напрям в 60-ті роки, отримавши особливо великий розвиток в 70-80 роки.

Характерною особливістю сучасного періоду розвитку спорту є всеохоплюючий, науково-обґрунтований, зацікавлений пошук талановитої молоді, якій необхідні великі спортивні навантаження та високі темпи спортивного вдосконалення.

Метою роботи є пошук найбільш ефективної методики відбору спортсменів до змагань.

Результати дослідження

Інформаційна система – взаємопов'язана сукупність засобів, методів і персоналу, які використовуються для зберігання, обробки та видачі інформації в інтересах досягнення поставленої мети. Інформаційна система – організаційно-впорядкована сукупність документів (масивів документів) та інформаційних технологій, у тому числі з використанням засобів обчислювальної техніки і зв'язку, що реалізують інформаційні процеси [1].

Інформаційні системи включають в себе: технічні засоби обробки даних, програмне забезпечення і відповідний персонал. Чотири складові частини утворюють внутрішню інформаційну основу:

- засоби фіксації і збору інформації;
- засоби передачі відповідних даних та повідомлень;
- засоби збереження інформації;
- засоби аналізу, обробки і представлення інформації [1].

Інформаційна система для відбору спортсменів до змагань в олімпійському спорті є тим центральним елементом, який визначає всю систему організації, методики й підготовки спортсменів для результативної змагальної діяльності. Олімпійський спорт значною мірою розглядається як сфера знань і діяльності, що спрямована на забезпечення функціонування та розвитку змагання. У змаганнях проявляється дієвість організаційних і матеріально-технічних основ підготовки, системи відбору та виховання резерву для Олімпійського спорту, кваліфікація тренерських кадрів й ефективність системи підготовки фахівців, рівень спортивної науки та результативність системи науково-методичного, інформаційного й медичного забезпечення підготовки [2]. Залежно від мети, завдань, форм організації, складу учасників спортивні змагання поділяються на різні види. Виділяють підготовчі, контрольні, модельні, відбіркові та головні змагання. В Олімпійському спорті головними змаганнями є ігри Олімпіад і зимові Олімпійські ігри [2, 3].

Найбільш ефективний спортивний відбір досягається при використанні комплексної модельної характеристики, що включає в себе педагогічні, морфологічні, функціональні, психічні методи. Так як кожен з цих факторів впливає на спортивні досягнення. Центральне місце в системі підготовки спортсменів вищої кваліфікації є проблема спортивного відбору до змагань. Спортивний відбір – це тривалий, багатоступінчастий процес пошуку найбільш обдарованих спортсменів, здатних досягти результатів міжнародного класу в конкретному виді спорту [4].

Завдання відбору: проведення спортивної селекції (виявлення перспективних людей, з яких можна підготувати видатних спортсменів); розробка критеріїв оцінки спортивних здібностей; створення єдиної системи спортивного відбору від дитячо-юнацької спортивної школи до школи вищого спортивного майстерства. Спортивний відбір може бути ефективним лише в тому випадку, якщо на всіх етапах багаторічної підготовки спортсмена забезпечена комплексна методика оцінки його особистості, що припускає використання різних методів: педагогічні, психологічні, соціологічні, медико-біологічні та інші методи досліджень, на основі яких виявляються задатки і здатності індивіда, що відповідають вимогам обраного виду спорту [5].

У процесі відбору спортсменів до змагань використовуються наступні методи:

- педагогічні методи – проводяться тренером, дозволяють оцінити рівень розвитку фізичних якостей, якість змагальної діяльності, контроль технічної підготовленості;
- медичні (медико-біологічні) методи – проводяться медичними працівниками, виявляють морфо-функціональні особливості, визначають стан здоров'я, рівень фізичного розвитку, стан аналізаторних систем організму спортсмена, виявляють і лікують захворювання;
- біологічні методи – включають методи спортивної фізіології, біохімії та психології, стежать за ефективністю роботи окремих систем організму при впливі фізичних навантажень, відстежують процеси втоми і відновлення;
- інформаційні – передбачають методи збору і обробки всієї наявної інформації для підготовки рекомендацій щодо вдосконалення тренувального процесу;
- психологічні методи – визначають особливості психіки спортсмена, що впливають на рішення індивідуальних і колективних завдань в ході спортивної боротьби, а також оцінюється психологічна сумісність спортсменів при вирішенні завдань, поставлених перед командою;
- соціологічні методи – дозволяють отримати дані про спортивні інтереси дітей, розкрити мотивації до тривалих занять спортом і високих спортивних досягнень [6].

У процесі відбору спортсменів використовуються різноманітні дослідження, які дозволяють отримати повну інформацію про спортсмена. Основні критерії відбору: стан здоров'я і рівень фізичного розвитку; особливості статури; особливості біологічного дозрівання; властивості нервової системи; функціональні можливості і перспективи вдосконалення найважливіших систем організму спортсмена; рівень розвитку рухових якостей і перспективи їх вдосконалення; здібності до освоєння спортивної техніки і тактики і техніко-тактичних схем; здібності до перенесення тренувальних і змагальних навантажень, інтенсивному протіканню відновних процесів; психофізіологічні здібності до м'язово-рухового і просторово-часового диференціювання, оперативне сприйняття ситуації і прийняття адекватних рішень; мотивація, працьовитість, наполегливість, рішучість, мобілізаційна готовність; змагальний досвід, вміння пристосовуватися до партнерам і суперникам, особливостям суддівства; рівень спортивної майстерності і здатність реалізовувати його в екстремальних умовах, характерних для головних змагань (вирішальне значення на останньому етапі) [6].

В спортивній діяльності постійно посилюється конкуренцією, тому є досить важливим виявити найбільш перспективних спортсменів, які мають необхідні морфологічно – функціональні дані для відбору їх до змагань.

Висновки

У результаті отриманих даних, ми прийшли до висновку про те, що найбільш ефективний спортивний відбір досягається при використанні комплексної модельної характеристики, що включає в себе педагогічні морфологічні, функціональні, психічні методи. Так як, кожен з цих факторів впливає на спортивні досягнення. Таким чином, прогнозування рухових здібностей можливо на основі комплексного підходу при збереженні правильної методики його застосування [7].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. ДСТУ 2392-94 Інформація та документація. Базові поняття.
2. Платонов, В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения / В. Н. Платонов – Киев : Олимпийская лит., 2004. – 808 с.
3. Филиппов, С. С. Информационное обеспечение управления спортивным соревнованием / С. С. Филиппов, В. В. Ермилова – СПб: 2009. – 47 с.
4. Волков, В.М. Спортивный отбор / В.М.Волков, В.П.Филин – М.: Физкультура и спорт, 1983. –176 с.
5. Резин, Е.Ю. Методологические аспекты отбора и проблемы спортивного отбора в частности / Е.Ю.Резин– М.: Теория и практика физической культуры. 2001. – 26 с.
6. Дорохов, Р.Н. Методика раннего отбора и ориентации в спорте / Р.Н.Дорохов, В.П.Губа, В.Г. Петрухин– Смоленск, 1994. – 82 с.
7. Бриль, М.С. Перспективы совершенствования системы отбора юных спортсменов / М.С. Бриль, В.П. Филин – М.: Теория и практика физической культуры, 1982. – 32 с.

Московко Марина Василівна — асистент кафедри проектування медико-біологічної апаратури, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: moskovko@bk.ru;

Козоріз Олександр Сергійович – аспірант, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: sasharusava@ukr.net.

Науковий керівник: **Зленко Сергій Макарович** — д-р техн. наук, професор, завідувач кафедри проектування медико-біологічної апаратури, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Marina V. Moskovko – Assistant of the Department of biomedical equipment, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: moskovko@bk.ru;

Oleksandr S. Kozoriz – doctoral student, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: sasharusava@ukr.net.

Supervisor: **Sergey M. Zlepko** — Dr. Sc. (Eng.), Professor, Head of the Department of biomedical equipment, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.